

Лабораторна робота 3

Виконала *Ваховська Віра Миколаївна*

Тема:

Аналіз та прогнозування випадків туберкульозу в Індії за допомогою регресійних моделей

1. Попередня обробка даних:

1. Завантажити та оглянути набір даних.
2. Перевірити наявність пропущених значень.
3. Видалити або заповнити пропущені значення (за потреби).
4. Виключити нерелевантні змінні (наприклад, текстові колонки).
5. Виконати стандартизацію числових даних.

2. Аналіз даних:

1. Дослідити кореляції між змінними за допомогою теплової карти.
2. Зобразити розподіл цільової змінної ("TB case notification total").
3. Побудувати парні графіки (scatter plots) між ключовими факторами та цільовою змінною.

3. Лінійна регресія:

1. Реалізувати та навчити Лінійну регресію
2. Виконати прогнозування на навчальні та тестовій вибірці та з використанням крос валідації.
3. Оцінити точність моделей за метриками RMSE та R^2 .

4. Регуляризація:

1. Використати Lasso та Ridge регресії.
2. Оптимізувати гіперпараметри "alpha" для Lasso та Ridge за допомогою GridSearchCV.

5. Визначення ключових факторів:

1. Використати модель отримані лінійні регресії для оцінки ваги кожного фактора для всіх моделей.
2. Побудувати діаграму важливості факторів на основі ваг коефіцієнтів моделі.

6. Побудова та порівняння моделей:

1. Передбачити щоб код можна було легко доповнювати новими моделями без зміни самої

структури коду. Реалізувати такі моделі:

- Дерево рішень
- Метод найближчих сусідів
- Метод опорних векторів (SVM)
- Випадковий ліс

2. Виконати прогнозування на навчальні і та тестовій вибірці для кожної моделі.
3. Оцінити точність моделей за метриками RMSE та R^2 .

7. Порівняльний аналіз:

1. Побудувати таблицю з результатами (RMSE, R^2) для всіх моделей.

2. Візуалізувати порівняння точності моделей у вигляді стовпчастого графіка.
3. Зробити висновки про фактори, які найбільше впливають на прогноз в залежності від моделі.

Хід роботи

```
In [1]: import pandas as pd
import numpy as np
from sklearn.preprocessing import StandardScaler
from sklearn.model_selection import train_test_split, cross_val_score, KFold, GridSearchCV
from sklearn.linear_model import LinearRegression, Lasso, Ridge
from sklearn.metrics import mean_squared_error, r2_score
from sklearn.tree import DecisionTreeRegressor
from sklearn.neighbors import KNeighborsRegressor
from sklearn.svm import SVR
from sklearn.ensemble import RandomForestRegressor
```

```
In [2]: file_path = "filled_final_data.xlsx"
df = pd.read_excel(file_path)
print(df.head())
```

	City	Year	\
0	Andaman & Nicobar Islands	2019	
1	Andhra Pradesh	2019	
2	Arunachal Pradesh	2019	
3	Assam	2019	
4	Bihar	2019	

	Active Case Finding TB cases diagnosed among tested	\
0	6	
1	1771	
2	27	
3	547	
4	2483	

	Active Case Finding TB Presumptive TB cases tested out of those screened	\
0	103	
1	35785	
2	1535	
3	7114	
4	51380	

	MDR/RR TB DIAGNOSED MDR/RR patient diagnosed	\
0	60	
1	1924	
2	173	
3	588	
4	4055	

	Paediatric TB patients notified	TB case notification total	\
0	37	144	
1	3641	176	
2	462	216	
3	1664	126	
4	10691	87	

	TB Cases Notified Female	TB Cases Notified Male	\
0	214	344	
1	29046	61977	
2	1545	1871	
3	14142	28732	
4	37322	67489	

	TB patients with known Tobacco usage status	...	\
0	137	...	
1	47090	...	
2	602	...	
3	8199	...	
4	6081	...	

	Treatment outcome of TB-HIV patients notified in (Death Rate)	\
0	0	
1	11	
2	0	
3	12	
4	4	

	Treatment outcome of TB-HIV patients notified in (Success Rate)	\
0	75	
1	83	
2	75	
3	57	
4	66	

	PMDT- Infrastructure No. of Nodal DR-TB centres	\
0	1	
1	4	

2	5
3	6
4	7

TB- DM patients initiated on Anti-diabetic treatment \	
0	48
1	4735
2	48
3	966
4	1446

Treatment outcome of Paediatric TB patients notified in (Death Rate) \	
0	0
1	26
2	5
3	28
4	171

Treatment outcome of Paediatric TB patients notified in (Success Rate) \	
0	23
1	3090
2	314
3	1271
4	8279

Pregnant TB patients identified TB - DM Patients diagnosed among tested \		
0	0	92
1	83	9045
2	0	47
3	29	2081
4	185	4742

TB patients with known Alcohol usage status TB-COVID 19 patients detected	
0	425 0
1	69442 222
2	2219 1
3	22463 55
4	58337 73

[5 rows x 26 columns]

In [3]: `df.info()`

```
<class 'pandas.core.frame.DataFrame'>
```

```
RangeIndex: 148 entries, 0 to 147
```

```
Data columns (total 26 columns):
```

#	Column	Non-Null Count
0	City	148 non-null
1	Year	148 non-null
2	Active Case Finding TB cases diagnosed among tested	148 non-null
3	Active Case Finding TB Presumptive TB cases tested out of those screened	148 non-null
4	MDR/RR TB DIAGNOSED MDR/RR patient diagnosed	148 non-null
5	Paediatric TB patients notified	148 non-null
6	TB case notification total	148 non-null
7	TB Cases Notified Female	148 non-null
8	TB Cases Notified Male	148 non-null
9	TB patients with known Tobacco usage status	148 non-null
10	TB-HIV co-infected patients Diagnosed	148 non-null
11	TB-HIV co-infected patients Put on ART	148 non-null
12	Treatment outcome of TB patients notified in (% Lost to follow up)	148 non-null
13	Treatment outcome of TB patients notified in (Death Rate)	148 non-null
14	Treatment outcome of TB patients notified in (Success Rate)	148 non-null
15	Treatment outcome of TB patients notified in (Treatment Failure Rate)	148 non-null
16	Treatment outcome of TB-HIV patients notified in (Death Rate)	148 non-null
17	Treatment outcome of TB-HIV patients notified in (Success Rate)	148 non-null
18	PMDT- Infrastructure No. of Nodal DR-TB centres	148 non-null
19	TB- DM patients initiated on Anti-diabetic treatment	148 non-null
20	Treatment outcome of Paediatric TB patients notified in (Death Rate)	148 non-null
21	Treatment outcome of Paediatric TB patients notified in (Success Rate)	148 non-null
22	Pregnant TB patients identified	148 non-null
23	TB - DM Patients diagnosed among tested	148 non-null
24	TB patients with known Alcohol usage status	148 non-null
25	TB-COVID 19 patients detected	148 non-null

dtypes: float64(3), int64(22), object(1)
memory usage: 30.2+ KB

1. **City**: Назва регіону/міста. Це категоріальна змінна, що вказує на географічну локацію.

2. **Year**: Рік збору даних.

Дані про діагностику та випадки: 3. **Active Case Finding TB cases diagnosed among tested**: Кількість підтверджених випадків ТБ серед обстежених. 4. **Active Case Finding TB Presumptive TB cases tested out of those screened**: Кількість людей, у яких передбачувано був ТБ, які пройшли тестування. Дані про резистентний ТБ: 5. **MDR/RR TB DIAGNOSED MDR/RR patient diagnosed**: Кількість діагностованих випадків мультирезистентного ТБ (MDR/RR-TB). Педіатричний ТБ: 6. **Paediatric TB patients notified**: Кількість дітей із ТБ. 7. **Treatment outcome of Paediatric TB patients notified in (Death Rate)**: Смертність серед дітей із ТБ. 8. **Treatment outcome of Paediatric TB patients notified in (Success Rate)**: Успішність лікування дітей із ТБ. Статистика реєстрації: 9. **TB case notification total**: Загальна кількість зареєстрованих випадків ТБ. 10. **TB Cases Notified Female**: Кількість випадків ТБ серед жінок. 11. **TB Cases Notified Male**: Кількість випадків ТБ серед чоловіків. Результати лікування: 12. **Treatment outcome of TB patients notified in (% Lost to follow up)**: Відсоток пацієнтів із ТБ, які припинили лікування або зникли з-під спостереження. 13. **Treatment outcome of TB patients notified in (Treatment Failure Rate)**: Відсоток пацієнтів із невдалою спробою лікування ТБ. Дані про ВІЛ та ТБ: 22. **TB patients with known HIV status**: Пацієнти з відомим статусом ВІЛ. 15. **TB-HIV co-infected patients Diagnosed**: Кількість пацієнтів, які мають одночасно ТБ і ВІЛ. Дозволяє оцінити перетин епідемій. 16. **TB-HIV co-infected patients Put on ART**: Кількість пацієнтів з ко-інфекцією ТБ і ВІЛ, які розпочали антиретровірусну терапію (ART). 17. **Treatment outcome of TB-HIV patients notified in (Death Rate)**: Смертність серед пацієнтів із ВІЛ/ТБ. 22. **Treatment outcome of TB-HIV patients notified in (Success Rate)**: Успішність лікування пацієнтів із ВІЛ/ТБ. Супутні фактори: 18. **TB patients with known Tobacco usage status**: Пацієнти з відомим статусом використання тютюну. 19. **TB patients with known Alcohol usage status**: Пацієнти з відомим статусом вживання алкоголю. 20. **TB - DM PaTB- DM patients initiated on Anti-diabetic treatment**: Пацієнти з ТБ і діабетом, які розпочали лікування діабету. 21. **Pregnant TB patients identified**: Кількість вагітних жінок, у яких діагностовано ТБ Інфраструктура: 23. **PMDT-Infrastructure No. of Nodal DR-TB centres**: Кількість центрів для лікування мультирезистентного ТБ. COVID 19 і ТБ: 24. **TB-COVID 19 patients detected**: Пацієнти, у яких було діагностовано ТБ та COVID-19.

```
In [4]: object_columns = df.select_dtypes(include=['object']).columns
for col in object_columns:
    print(f"Unique values in '{col}':")
    print(df[col].unique())
```

Unique values in 'City':

```
['Andaman & Nicobar Islands' 'Andhra Pradesh' 'Arunachal Pradesh' 'Assam'
'Bihar' 'Chandigarh' 'Chhattisgarh' 'Dadra and Nagar Haveli' 'Delhi'
'Goa' 'Gujarat' 'Haryana' 'Himachal Pradesh' 'Jammu & Kashmir'
'Jharkhand' 'Karnataka' 'Kerala' 'Ladakh' 'Lakshadweep' 'Madhya Pradesh'
'Maharashtra' 'Manipur' 'Meghalaya' 'Mizoram' 'Nagaland' 'Odisha'
'Puducherry' 'Punjab' 'Rajasthan' 'Sikkim' 'Tamil Nadu' 'Telangana'
'Tripura' 'Uttar Pradesh' 'Uttarakhand' 'West Bengal' 'INDIA']
```

```
In [5]: # Отримуємо унікальні роки з датафрейму
expected_years = set(df['Year'].unique())

# Групуємо по містах та агрегуємо роки
city_years = df.groupby('City')['Year'].unique().reset_index()

# Перейменовуємо стовпці для зручності
city_years.columns = ['City', 'Years']

# Flag для перевірки, чи є відсутні роки
all_good = True

# Перевіряємо відсутні роки
for index, row in city_years.iterrows():
    city = row['City']
```

```

years_present = set(row['Years'])
missing_years = expected_years - years_present

if missing_years:
    print(f"City: {city}, Missing Years: {'', ' '.join(map(str, missing_years))}")
    all_good = False

# Якщо не було відсутніх років, виводимо "Good"
if all_good:
    print("Good")

```

Good

```

In [6]: # Перевірити відсутні значення
missing_values = df.isnull().sum()

# Показати колонки з відсутніми значеннями
if (missing_values == 0).all():
    print("Good")
else:
    print("Columns with missing values:")
    print(missing_values[missing_values > 0])

```

Good

```

In [7]: df.info()

```

```

<class 'pandas.core.frame.DataFrame'>
RangeIndex: 148 entries, 0 to 147
Data columns (total 26 columns):
 #   Column                                                                 Non-Null Count
Dtype  -----
----  -----
0     City                                                                148 non-null
object
1     Year                                                                148 non-null
int64
2     Active Case Finding TB cases diagnosed among tested              148 non-null
int64
3     Active Case Finding TB Presumptive TB cases tested out of those screened 148 non-null
int64
4     MDR/RR TB DIAGNOSED MDR/RR patient diagnosed                     148 non-null
int64
5     Paediatric TB patients notified                                   148 non-null
int64
6     TB case notification total                                         148 non-null
int64
7     TB Cases Notified Female                                           148 non-null
int64
8     TB Cases Notified Male                                             148 non-null
int64
9     TB patients with known Tobacco usage status                      148 non-null
int64
10    TB-HIV co-infected patients Diagnosed                           148 non-null
int64
11    TB-HIV co-infected patients Put on ART                          148 non-null
int64
12    Treatment outcome of TB patients notified in (% Lost to follow up) 148 non-null
float64
13    Treatment outcome of TB patients notified in (Death Rate)        148 non-null
float64
14    Treatment outcome of TB patients notified in (Success Rate)      148 non-null
int64
15    Treatment outcome of TB patients notified in (Treatment Failure Rate) 148 non-null
float64
16    Treatment outcome of TB-HIV patients notified in (Death Rate)    148 non-null
int64
17    Treatment outcome of TB-HIV patients notified in (Success Rate)  148 non-null
int64
18    PMDT- Infrastructure No. of Nodal DR-TB centres                  148 non-null
int64
19    TB- DM patients initiated on Anti-diabetic treatment              148 non-null
int64
20    Treatment outcome of Paediatric TB patients notified in (Death Rate) 148 non-null
int64
21    Treatment outcome of Paediatric TB patients notified in (Success Rate) 148 non-null
int64
22    Pregnant TB patients identified                                   148 non-null
int64
23    TB - DM Patients diagnosed among tested                          148 non-null
int64
24    TB patients with known Alcohol usage status                     148 non-null
int64
25    TB-COVID 19 patients detected                                    148 non-null
int64
dtypes: float64(3), int64(22), object(1)
memory usage: 30.2+ KB

```

```

In [8]: # Дані за 2019 рік сильно відрізняються за інші роки
        # df = df[df['Year'] != 2019]

```



```
In [9]: df = df.drop(columns=['City', 'Year'])
```

```
In [10]: # Застосовуємо стандартизацію до числових колонок
scaler = StandardScaler()
df_scaled = df.astype('int64').copy()
df_scaled[df.columns] = scaler.fit_transform(df_scaled)

# Перевіряємо результат
print("\nСтандартизовані дані:")
print(df_scaled[df.columns].describe())
```

Стандартизовані дані:

	Active Case Finding TB cases diagnosed among tested \
count	1.480000e+02
mean	2.400482e-17
std	1.003396e+00
min	-3.247444e-01
25%	-3.218369e-01
50%	-2.938460e-01
75%	-1.276503e-01
max	6.946175e+00

	Active Case Finding TB Presumptive TB cases tested out of those screened \
count	1.480000e+02
mean	-2.400482e-17
std	1.003396e+00
min	-3.260594e-01
25%	-3.224433e-01
50%	-2.918505e-01
75%	-1.443556e-01
max	6.890021e+00

	MDR/RR TB DIAGNOSED MDR/RR patient diagnosed \
count	1.480000e+02
mean	-6.001206e-18
std	1.003396e+00
min	-3.244901e-01
25%	-3.131592e-01
50%	-2.754432e-01
75%	-1.066387e-01
max	6.825352e+00

	Paediatric TB patients notified	TB case notification total \
count	1.480000e+02	1.480000e+02
mean	1.800362e-17	1.200241e-17
std	1.003396e+00	1.003396e+00
min	-3.259791e-01	-1.523512e+00
25%	-3.185436e-01	-6.166463e-01
50%	-2.542769e-01	-1.065344e-01
75%	-1.384331e-01	3.108298e-01
max	7.173184e+00	4.535999e+00

	TB Cases Notified Female	TB Cases Notified Male \
count	1.480000e+02	1.480000e+02
mean	3.000603e-17	-6.001206e-18
std	1.003396e+00	1.003396e+00
min	-3.297177e-01	-3.300220e-01
25%	-3.208455e-01	-3.220937e-01
50%	-2.413571e-01	-2.293338e-01
75%	-7.292325e-02	-7.272928e-02
max	6.835660e+00	6.940587e+00

	TB patients with known Tobacco usage status \
count	1.480000e+02
mean	1.200241e-17
std	1.003396e+00
min	-2.964160e-01
25%	-2.899249e-01
50%	-2.356725e-01
75%	-7.440417e-02
max	8.978542e+00

	TB-HIV co-infected patients Diagnosed \
count	148.000000
mean	0.000000
std	1.003396
min	-0.327182

25%	-0.316190
50%	-0.276597
75%	-0.102784
max	6.885179

TB-HIV co-infected patients Put on ART ... \		
count	1.480000e+02	...
mean	3.300663e-17	...
std	1.003396e+00	...
min	-3.270515e-01	...
25%	-3.171561e-01	...
50%	-2.803166e-01	...
75%	-1.101080e-01	...
max	6.679994e+00	...

Treatment outcome of TB-HIV patients notified in (Death Rate) \	
count	148.000000
mean	0.000000
std	1.003396
min	-0.282295
25%	-0.273515
50%	-0.262539
75%	-0.151317
max	7.602706

Treatment outcome of TB-HIV patients notified in (Success Rate) \	
count	1.480000e+02
mean	-2.400482e-17
std	1.003396e+00
min	-2.838430e-01
25%	-2.722857e-01
50%	-2.619985e-01
75%	-1.246448e-01
max	7.743250e+00

PMDT- Infrastructure No. of Nodal DR-TB centres \	
count	1.480000e+02
mean	4.200844e-17
std	1.003396e+00
min	-3.372922e-01
25%	-2.987742e-01
50%	-2.217384e-01
75%	-1.061846e-01
max	5.902613e+00

TB- DM patients initiated on Anti-diabetic treatment \	
count	1.480000e+02
mean	6.001206e-18
std	1.003396e+00
min	-3.217637e-01
25%	-3.122433e-01
50%	-2.413407e-01
75%	-5.232488e-02
max	8.124477e+00

Treatment outcome of Paediatric TB patients notified in (Death Rate) \	
count	148.000000
mean	0.000000
std	1.003396
min	-0.321163
25%	-0.314834
50%	-0.253129
75%	-0.140793
max	7.494852

Treatment outcome of Paediatric TB patients notified in (Success Rate) \	
--	--

count	1.480000e+02
mean	2.400482e-17
std	1.003396e+00
min	-3.281720e-01
25%	-3.189966e-01
50%	-2.448900e-01
75%	-1.005750e-01
max	6.916655e+00

Pregnant TB patients identified \	
count	1.480000e+02
mean	1.200241e-17
std	1.003396e+00
min	-3.114161e-01
25%	-3.070946e-01
50%	-2.465925e-01
75%	-5.806385e-02
max	8.435450e+00

TB - DM Patients diagnosed among tested \	
count	1.480000e+02
mean	6.001206e-18
std	1.003396e+00
min	-3.329235e-01
25%	-3.258304e-01
50%	-2.356083e-01
75%	-6.178267e-02
max	6.782111e+00

TB patients with known Alcohol usage status \	
count	1.480000e+02
mean	-4.200844e-17
std	1.003396e+00
min	-3.330874e-01
25%	-3.254675e-01
50%	-2.347892e-01
75%	-6.418113e-02
max	6.661801e+00

TB-COVID 19 patients detected	
count	1.480000e+02
mean	-6.001206e-18
std	1.003396e+00
min	-3.316363e-01
25%	-3.191606e-01
50%	-2.553959e-01
75%	-6.410187e-02
max	6.593763e+00

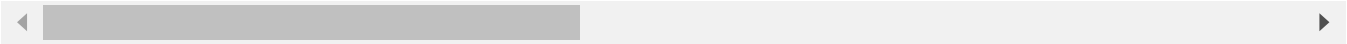
[8 rows x 24 columns]

```
In [11]: df_scaled.head(2)
```

Out[11]:

	Active Case Finding TB cases diagnosed among tested	Active Case Finding TB Presumptive TB cases tested out of those screened	MDR/RR TB DIAGNOSED MDR/RR patient diagnosed	Paediatric TB patients notified	TB case notification total	TB Cases Notified Female	TB Cases Notified Male	TB patients with known Tobacco usage status	ir p Dia
0	-0.324153	-0.325696	-0.318015	-0.324145	-0.225045	-0.328029	-0.328406	-0.295938	-0.
1	-0.150196	-0.199876	-0.116864	-0.145497	0.104724	-0.096217	-0.031900	-0.114847	0.

2 rows × 24 columns

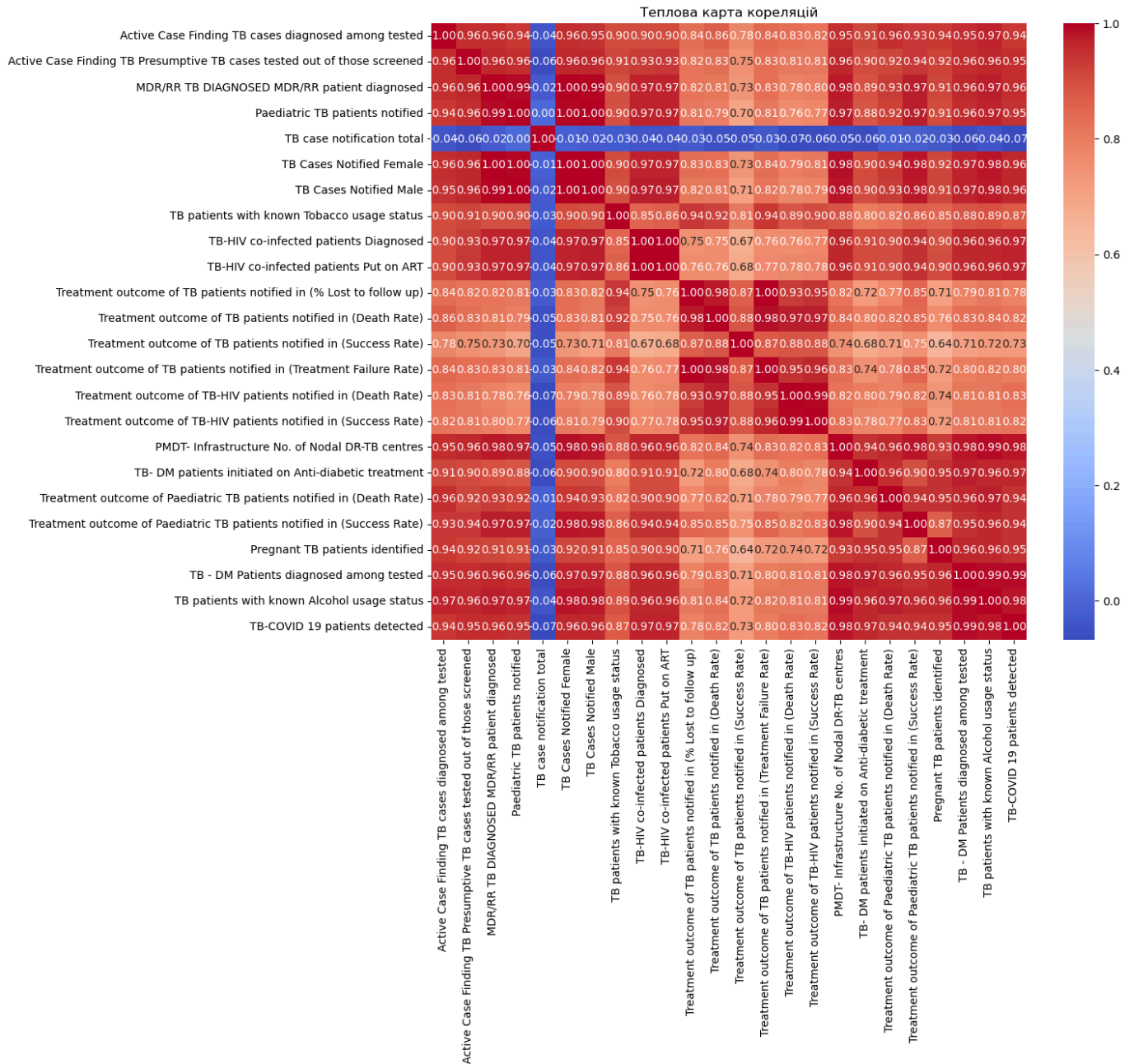
2. Аналіз даних:

In [12]:

```
import seaborn as sns
import matplotlib.pyplot as plt

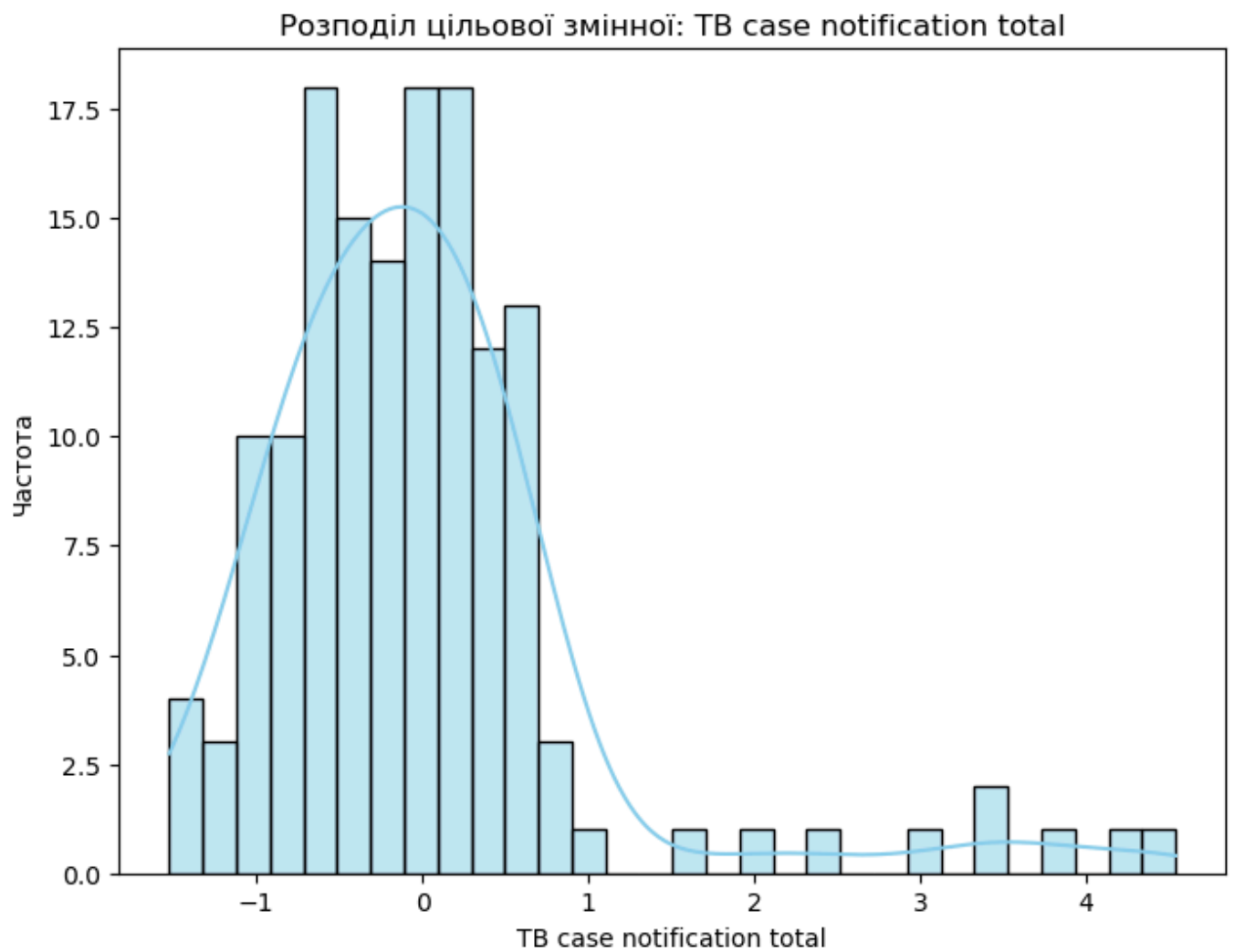
# 1. Кореляційна матриця
correlation_matrix = df_scaled.corr()

# Теплова карта
plt.figure(figsize=(12, 10))
sns.heatmap(correlation_matrix, annot=True, fmt=".2f", cmap="coolwarm")
plt.title("Теплова карта кореляцій")
plt.show()
```



```
In [13]: # 2. Розподіл цільової змінної
target_variable = 'TB case notification total'

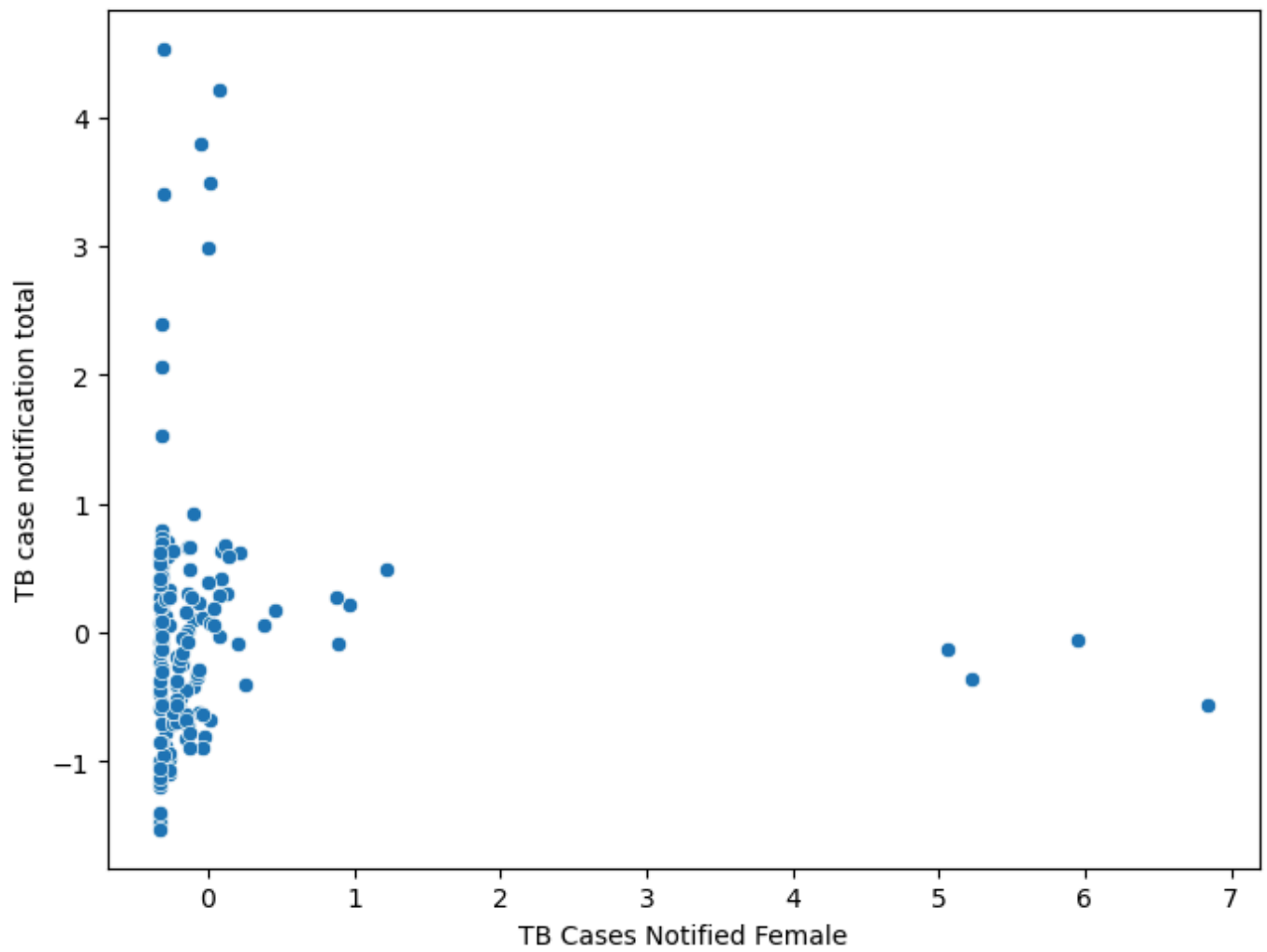
plt.figure(figsize=(8, 6))
sns.histplot(df_scaled[target_variable], kde=True, bins=30, color='skyblue')
plt.title(f"Розподіл цільової змінної: {target_variable}")
plt.xlabel(target_variable)
plt.ylabel("Частота")
plt.show()
```


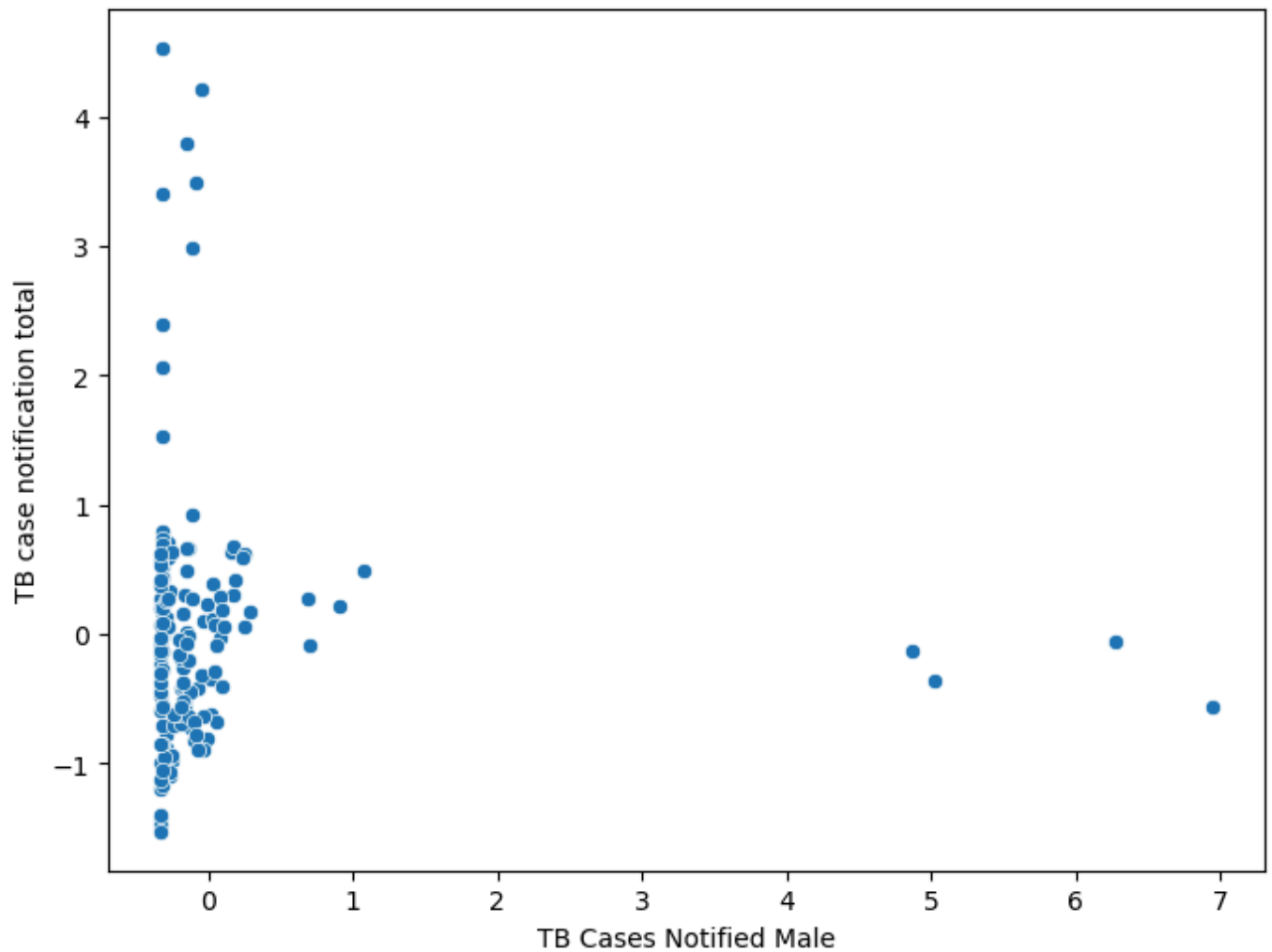
```
In [14]: # 3. Парні графіки для ключових факторів
key_factors = [
    'TB Cases Notified Female',
    'TB Cases Notified Male',
    'Paediatric TB patients notified',
    'MDR/RR TB DIAGNOSED MDR/RR patient diagnosed',
    'Treatment outcome of TB patients notified in (Success Rate)',
    'Treatment outcome of TB patients notified in (Death Rate)',
]

for factor in key_factors:
    plt.figure(figsize=(8, 6))
    sns.scatterplot(data=df_scaled, x=factor, y=target_variable)
    plt.title(f"Залежність між {factor} та {target_variable}")
    plt.xlabel(factor)
    plt.ylabel(target_variable)
    plt.show()
```

Залежність між TB Cases Notified Female та TB case notification total

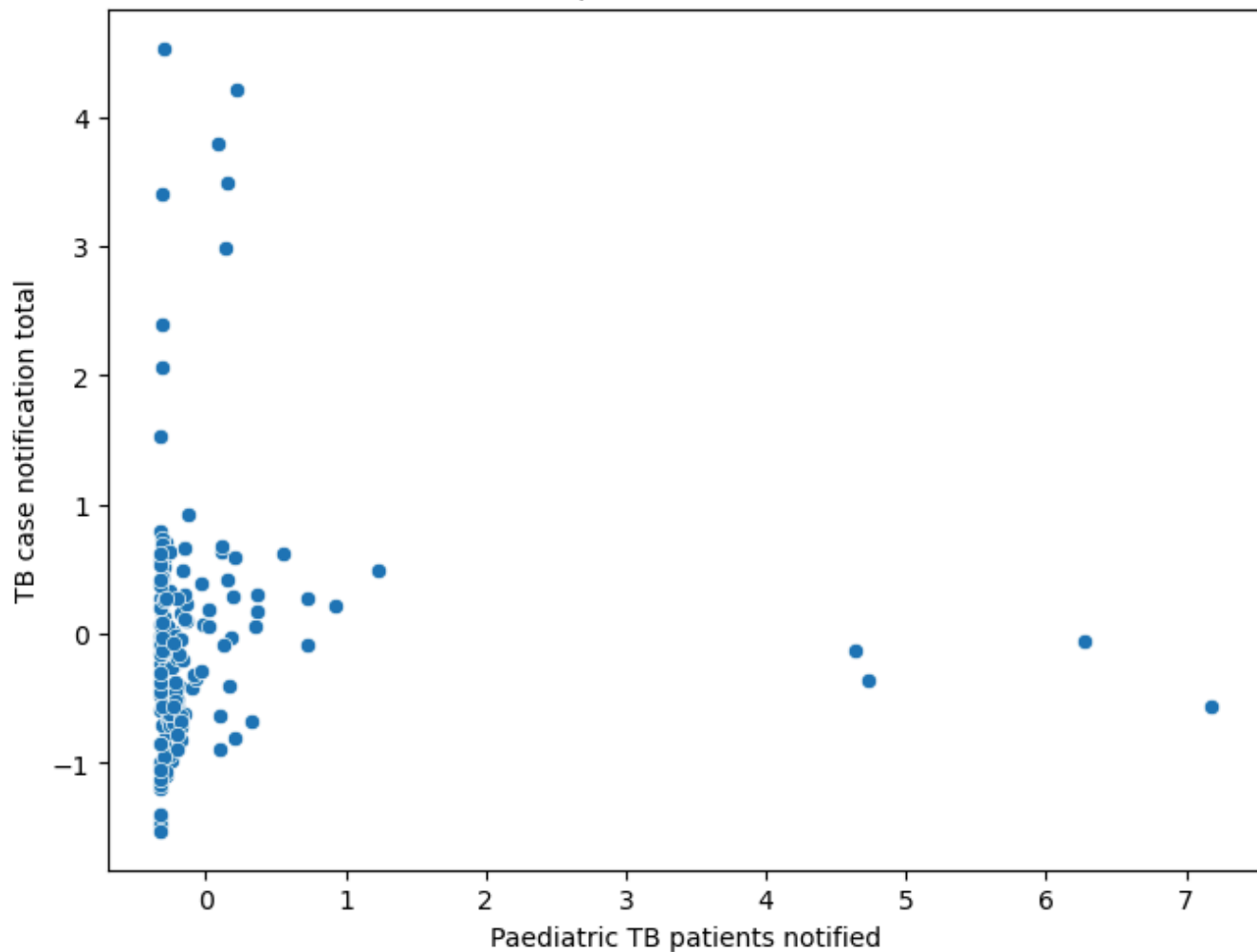

Залежність між TB Cases Notified Male та TB case notification total

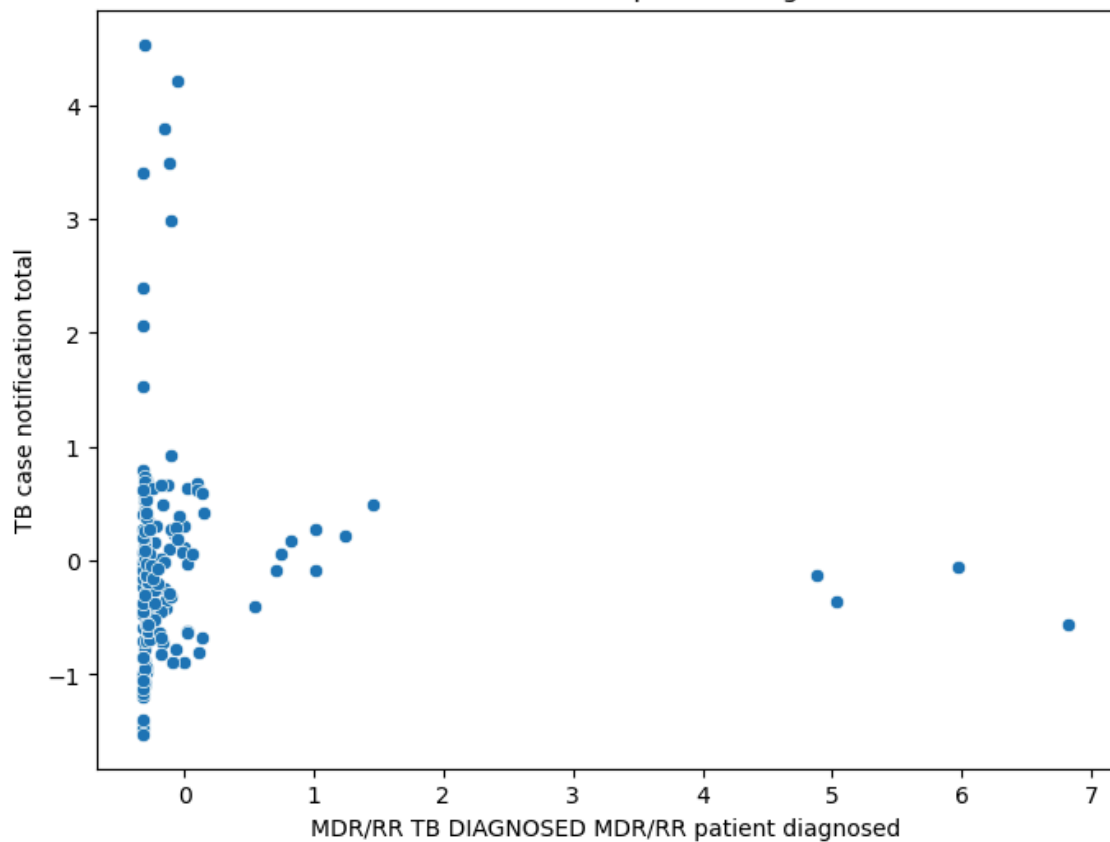

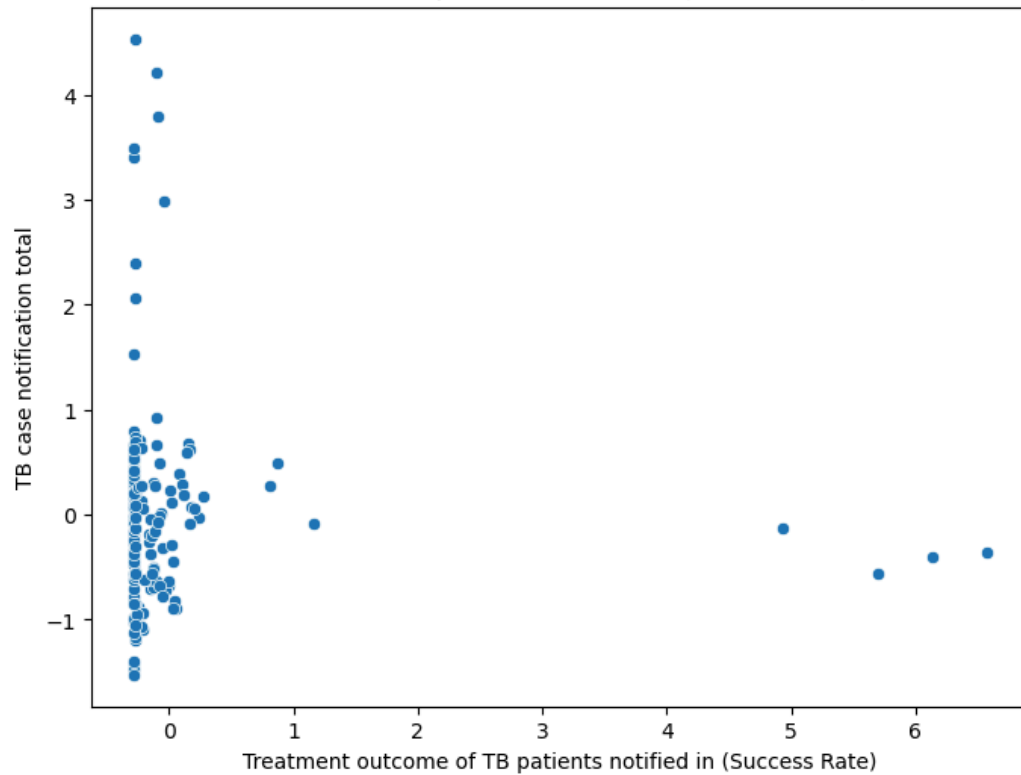
Залежність між Paediatric TB patients notified та TB case notification total

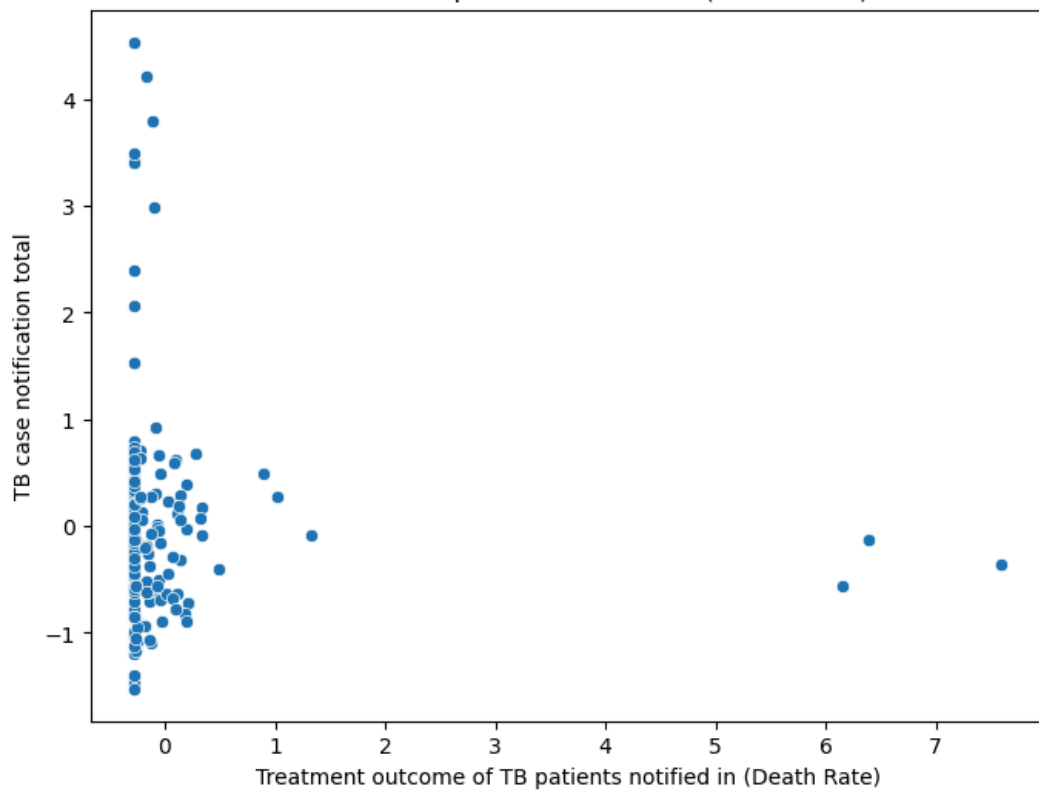
Залежність між MDR/RR TB DIAGNOSED MDR/RR patient diagnosed та TB case notification total

Залежність між Treatment outcome of TB patients notified in (Success Rate) та TB case notification total

Залежність між Treatment outcome of TB patients notified in (Death Rate) та TB case notification total

3. Лінійна регресія

```
In [15]: # Розділяємо дані на ознаки (X) та цільову змінну (y)
X = df_scaled.drop(columns=['TB case notification total']) # Виключаємо цільову змінну
y = df_scaled['TB case notification total']

# Розділяємо на тренувальну та тестову вибірки
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X, y, test_size=0.2, random_state=42)

# Ініціалізуємо модель лінійної регресії
model = LinearRegression()

# Навчаємо модель на тренувальних даних
model.fit(X_train, y_train)
```

Out[15]:

LinearRegression

LinearRegression()

```
In [16]: # Прогнозуємо для тренувальних та тестових даних
y_train_pred = model.predict(X_train)
y_test_pred = model.predict(X_test)

# Виконуємо крос-валідацію
kf = KFold(n_splits=5, shuffle=True, random_state=42)
cv_scores = cross_val_score(model, X, y, cv=kf, scoring='r2')
```

```
In [17]: # Розрахунок метрик
train_rmse = np.sqrt(mean_squared_error(y_train, y_train_pred))
test_rmse = np.sqrt(mean_squared_error(y_test, y_test_pred))
train_r2 = r2_score(y_train, y_train_pred)
test_r2 = r2_score(y_test, y_test_pred)

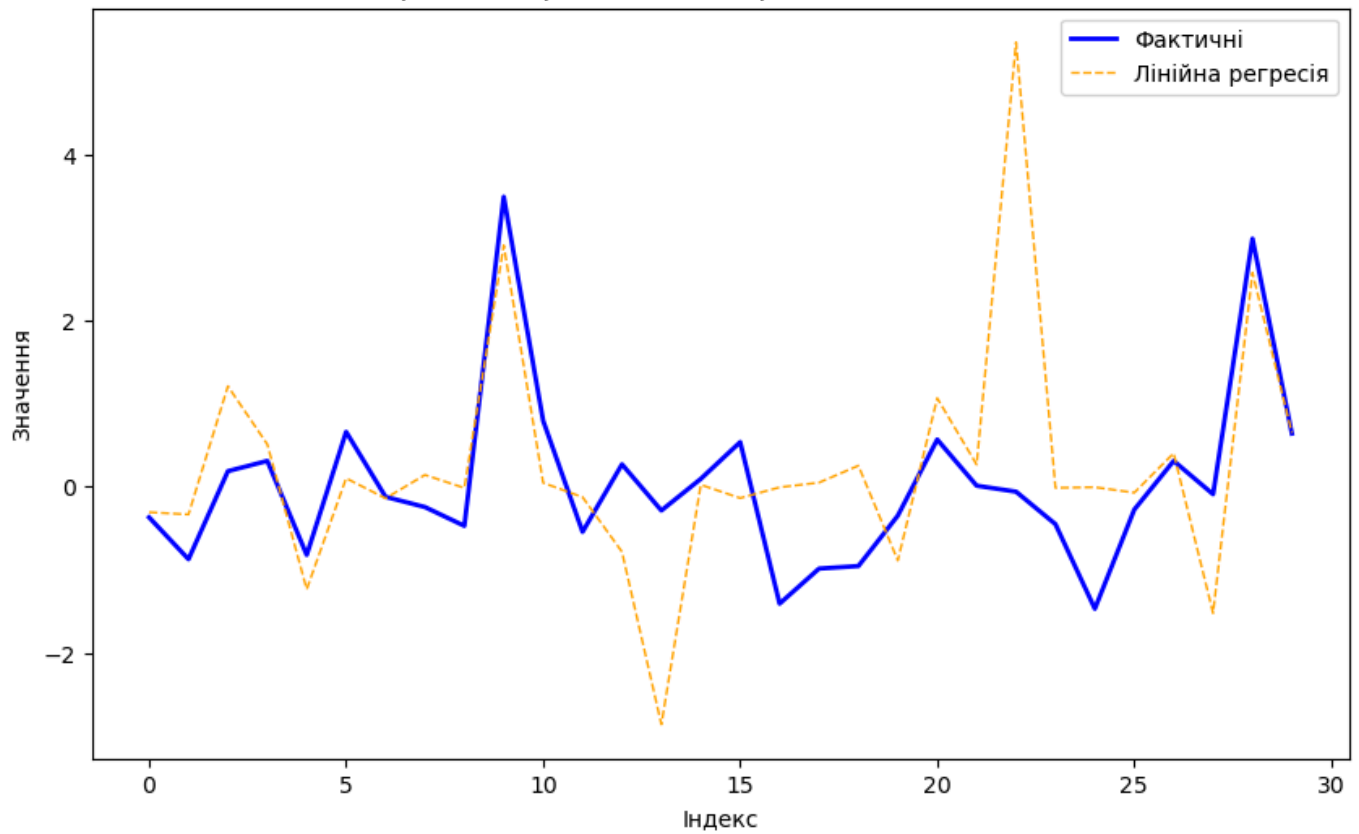
# Створюємо DataFrame для результатів
results_df = pd.DataFrame({
    'Train MSE': [mean_squared_error(y_train, y_train_pred)],
    'Test MSE': [mean_squared_error(y_test, y_test_pred)],
    'Train R²': [train_r2],
    'Test R²': [test_r2]
}, index=['Linear Regression'])

# Вивід результатів
print(results_df)
```

	Train MSE	Test MSE	Train R²	Test R²
Linear Regression	0.680147	1.686715	0.306426	-0.569743

```
In [18]: plt.figure(figsize=(10, 6))
plt.plot(y_test.values, label="Фактичні", color='blue', linestyle='-', linewidth=2)
plt.plot(y_test_pred, label="Лінійна регресія", color='orange', linestyle='--', linewidth=1)
plt.legend()
plt.xlabel("Індекс")
plt.ylabel("Значення")
plt.title("Порівняння фактичних та прогнозованих значень")
plt.show()
```

Порівняння фактичних та прогнозованих значень

4. Регуляризація

```
In [19]: # Гіперпараметри для оптимізації
param_grid = {'alpha': [0.001, 0.01, 0.1, 1, 10, 100]}
```

```
In [20]: # Оптимізація для Lasso
lasso = Lasso(max_iter=100000)
lasso_grid = GridSearchCV(lasso, param_grid, scoring='neg_mean_squared_error', cv=5)
lasso_grid.fit(X_train, y_train)
```

```
Out[20]:
GridSearchCV
└─ best_estimator_: Lasso
   └─ Lasso
```

```
In [21]: # Оптимізація для Ridge
ridge = Ridge()
ridge_grid = GridSearchCV(ridge, param_grid, scoring='neg_mean_squared_error', cv=5)
ridge_grid.fit(X_train, y_train)
```

```
Out[21]:
GridSearchCV
└─ best_estimator_: Ridge
   └─ Ridge
```

```
In [22]: # Найкращі моделі
best_lasso = lasso_grid.best_estimator_
best_ridge = ridge_grid.best_estimator_

# Найкращі значення alpha
best_alpha_lasso = lasso_grid.best_params_['alpha']
```

```
best_alpha_ridge = ridge_grid.best_params_['alpha']
```

```
# Прогнозування
```

```
lasso_train_pred = best_lasso.predict(X_train)
```

```
lasso_test_pred = best_lasso.predict(X_test)
```

```
ridge_train_pred = best_ridge.predict(X_train)
```

```
ridge_test_pred = best_ridge.predict(X_test)
```

```
# Метрики для Lasso
```

```
lasso_train_mse = mean_squared_error(y_train, lasso_train_pred)
```

```
lasso_test_mse = mean_squared_error(y_test, lasso_test_pred)
```

```
lasso_train_r2 = r2_score(y_train, lasso_train_pred)
```

```
lasso_test_r2 = r2_score(y_test, lasso_test_pred)
```

```
# Метрики для Ridge
```

```
ridge_train_mse = mean_squared_error(y_train, ridge_train_pred)
```

```
ridge_test_mse = mean_squared_error(y_test, ridge_test_pred)
```

```
ridge_train_r2 = r2_score(y_train, ridge_train_pred)
```

```
ridge_test_r2 = r2_score(y_test, ridge_test_pred)
```

```
In [23]: # Таблиця результатів
```

```
results = pd.DataFrame({
```

```
    'Alpha': [best_alpha_lasso, best_alpha_ridge],
```

```
    'Train MSE': [lasso_train_mse, ridge_train_mse],
```

```
    'Test MSE': [lasso_test_mse, ridge_test_mse],
```

```
    'Train R2': [lasso_train_r2, ridge_train_r2],
```

```
    'Test R2': [lasso_test_r2, ridge_test_r2]
```

```
}, index=['Lasso', 'Ridge'])
```

```
print(results)
```

	Alpha	Train MSE	Test MSE	Train R ²	Test R ²
Lasso	1	0.980641	1.076558	0.000000	-0.001900
Ridge	100	0.966783	1.060206	0.014132	0.013318

```
In [24]: plt.figure(figsize=(10, 6))
```

```
plt.plot(y_test.values, label="Фактичні", color='blue', linestyle='-', linewidth=2)
```

```
plt.plot(y_test_pred, label="Лінійна регресія", color='orange', linestyle='--', linewidth=1)
```

```
plt.plot(lasso_test_pred, label="Lasso регресія", color='green', linestyle=':', linewidth=1.5)
```

```
plt.plot(ridge_test_pred, label="Ridge регресія", color='red', linestyle='-.', linewidth=1.5)
```

```
plt.legend()
```

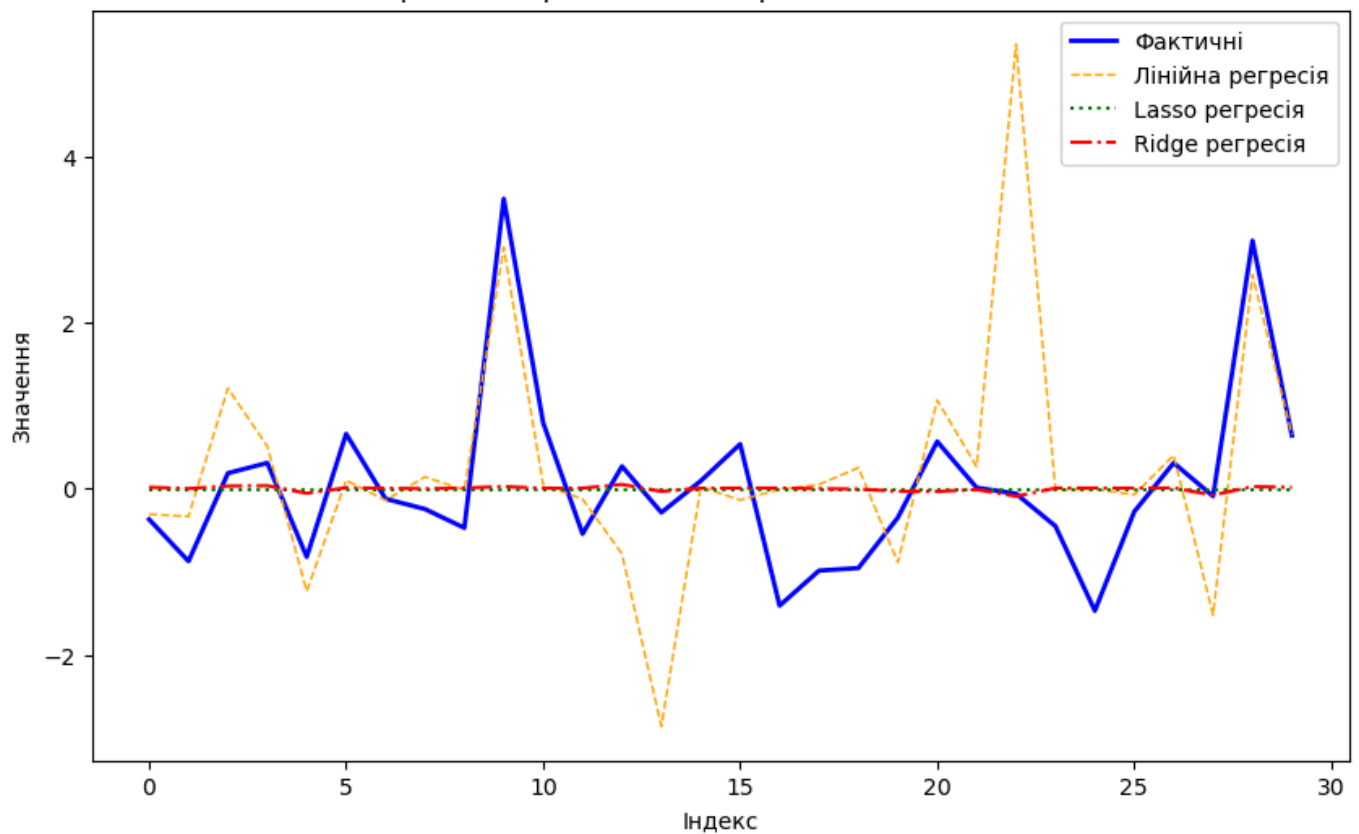
```
plt.xlabel("Індекс")
```

```
plt.ylabel("Значення")
```

```
plt.title("Порівняння фактичних та прогнозованих значень")
```

```
plt.show()
```

Порівняння фактичних та прогнозованих значень

P.S. При видаленні даних за 2019 рік такого сильного "занулення" не буде.

5. Визначення ключових факторів:

```
In [25]: # Оцінка ваг факторів для всіх моделей
def plot_feature_importance(models, model_names, feature_names):
    plt.figure(figsize=(12, 6))

    for i, (model, name) in enumerate(zip(models, model_names)):
        coefficients = model.coef_
        plt.bar(np.arange(len(coefficients)) + i * 0.25, coefficients, width=0.25, label=name)

    plt.axhline(0, color='gray', linestyle='--', linewidth=0.5)
    plt.xticks(np.arange(len(feature_names)) + 0.25, feature_names, rotation=45, ha='right')
    plt.ylabel('Коефіцієнти')
    plt.title('Важливість факторів у різних моделях')
    plt.legend()
    plt.tight_layout()
    plt.show()

# Імена ознак
feature_names = X.columns.tolist()

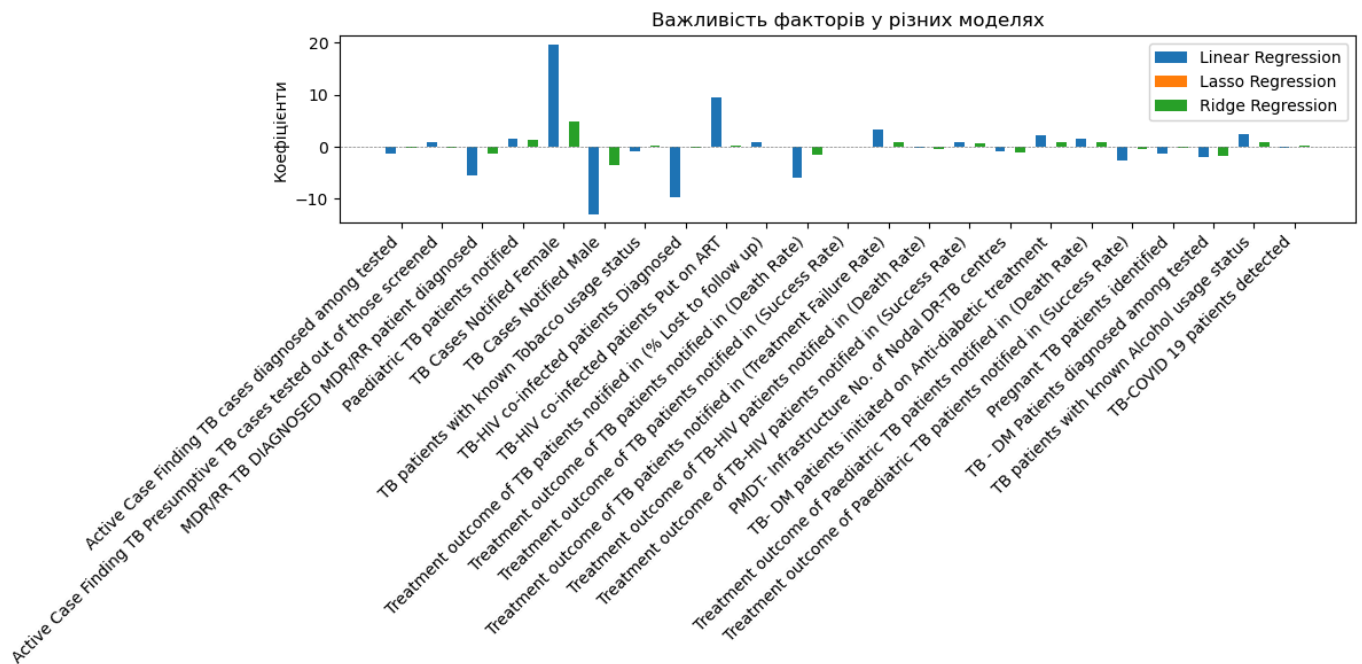
# Підготовка моделей
linear_model = LinearRegression()
linear_model.fit(X_train, y_train)

lasso_model = Lasso(alpha=0.1, max_iter=10000)
lasso_model.fit(X_train, y_train)

ridge_model = Ridge(alpha=0.1)
ridge_model.fit(X_train, y_train)

# Візуалізація
plot_feature_importance(
    models=[linear_model, lasso_model, ridge_model],
    model_names=['Linear Regression', 'Lasso Regression', 'Ridge Regression'],
```

```
feature_names=feature_names
```


6. Побудова та порівняння моделей:

```
In [26]: # Функція для навчання і тестування моделі
def evaluate_model(model, X_train, X_test, y_train, y_test):
    model.fit(X_train, y_train)
    y_train_pred = model.predict(X_train)
    y_test_pred = model.predict(X_test)

    train_rmse = np.sqrt(mean_squared_error(y_train, y_train_pred))
    test_rmse = np.sqrt(mean_squared_error(y_test, y_test_pred))
    train_r2 = r2_score(y_train, y_train_pred)
    test_r2 = r2_score(y_test, y_test_pred)

    return {
        "Model": model.__class__.__name__,
        "Train RMSE": train_rmse,
        "Test RMSE": test_rmse,
        "Train R²": train_r2,
        "Test R²": test_r2,
        "y_test_pred": y_test_pred
    }

# Словник моделей
model_dict = {
    "Decision Tree": DecisionTreeRegressor(random_state=42),
    "K-Nearest Neighbors": KNeighborsRegressor(n_neighbors=5),
    "Support Vector Machine": SVR(kernel='linear'),
    "Random Forest": RandomForestRegressor(n_estimators=100, random_state=42)
}

# Оцінка моделей
results = []
model_predictions = {}
for model_name, model in model_dict.items():
    result = evaluate_model(model, X_train, X_test, y_train, y_test)
    results.append({key: result[key] for key in result if key != "y_test_pred"})
    model_predictions[model_name] = result["y_test_pred"]

# Створення DataFrame з результатами
results_df = pd.DataFrame(results)
```

```

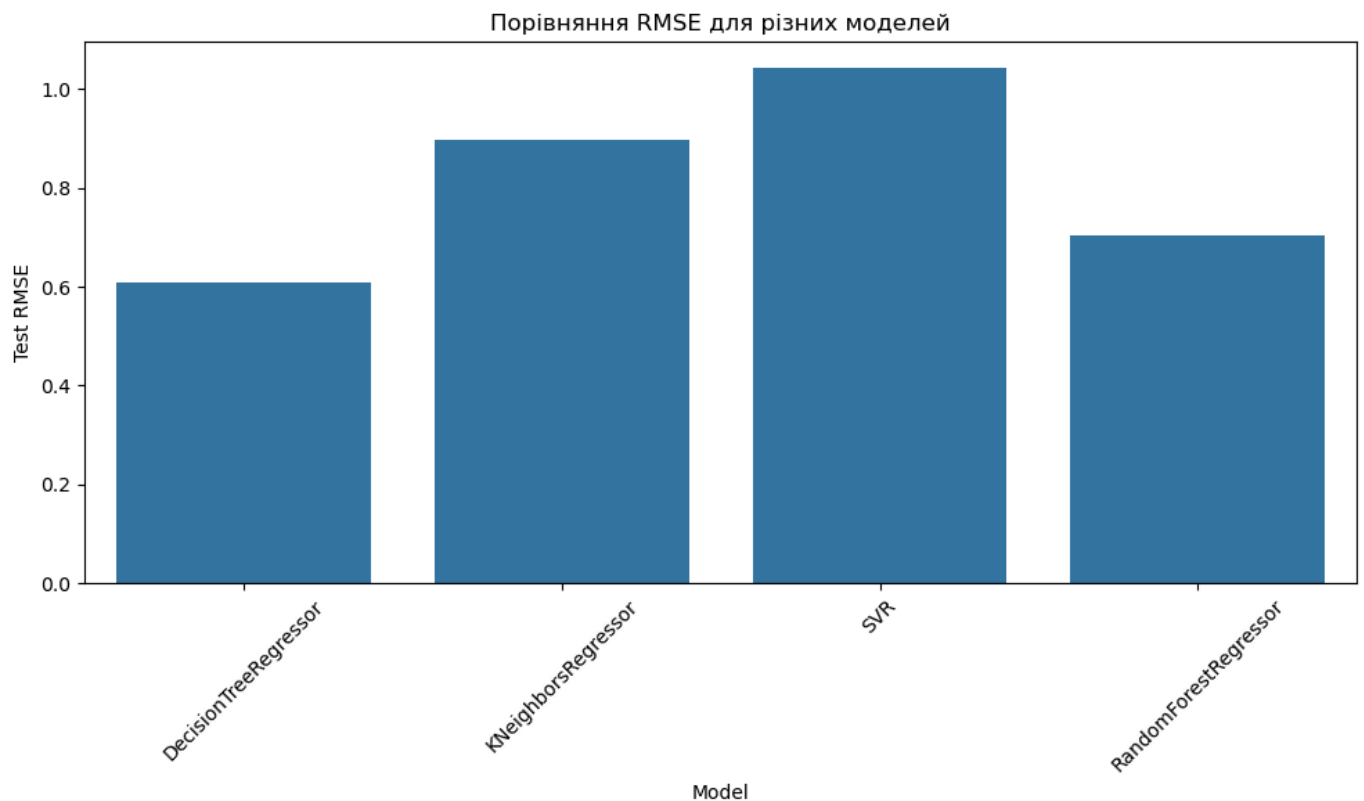
# Виведення результатів
print(results_df)

# Візуалізація RMSE
plt.figure(figsize=(10, 6))
sns.barplot(x="Model", y="Test RMSE", data=results_df)
plt.title("Порівняння RMSE для різних моделей")
plt.ylabel("Test RMSE")
plt.xlabel("Model")
plt.xticks(rotation=45)
plt.tight_layout()
plt.show()

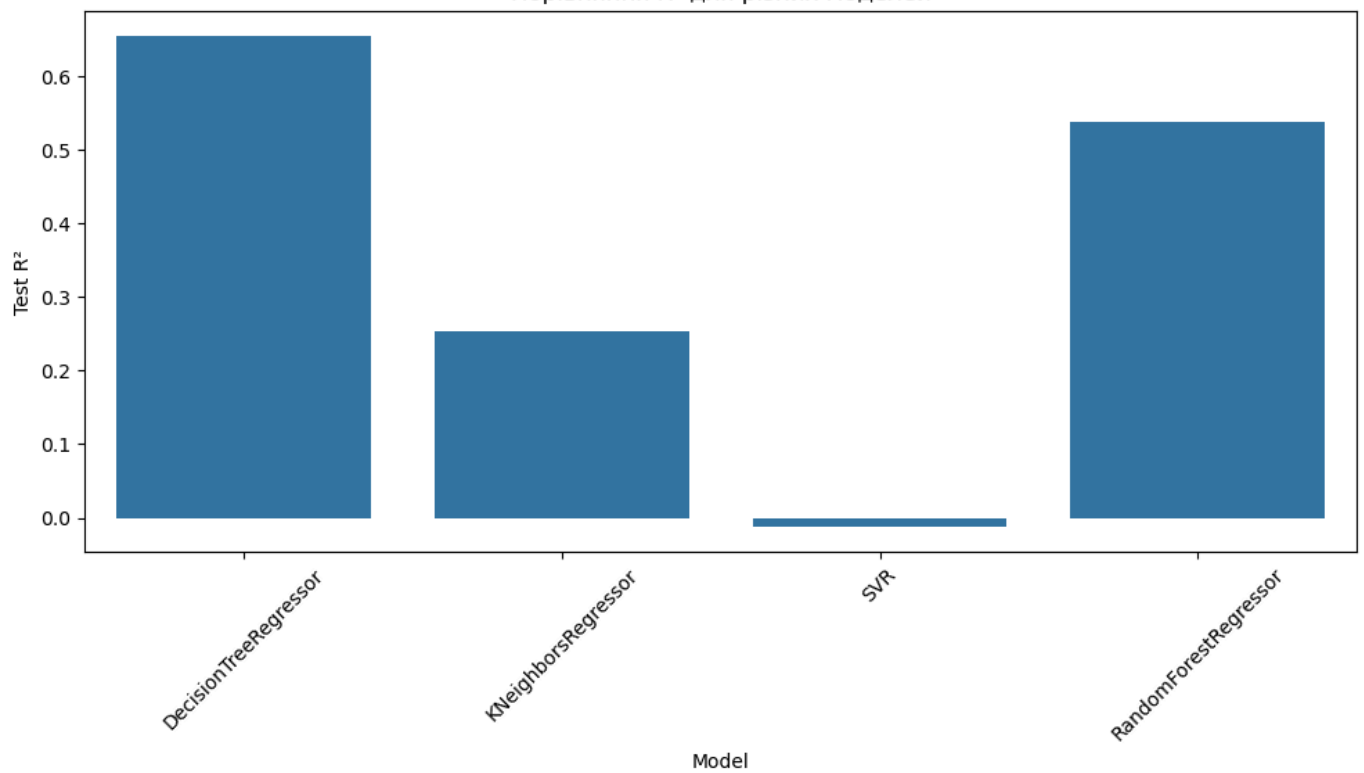
# Візуалізація R²
plt.figure(figsize=(10, 6))
sns.barplot(x="Model", y="Test R²", data=results_df)
plt.title("Порівняння R² для різних моделей")
plt.ylabel("Test R²")
plt.xlabel("Model")
plt.xticks(rotation=45)
plt.tight_layout()
plt.show()

```

	Model	Train RMSE	Test RMSE	Train R²	Test R²
0	DecisionTreeRegressor	0.000000	0.608835	1.000000	0.655026
1	KNeighborsRegressor	0.787411	0.895997	0.367744	0.252864
2	SVR	0.966328	1.043234	0.047777	-0.012862
3	RandomForestRegressor	0.334145	0.704072	0.886143	0.538660

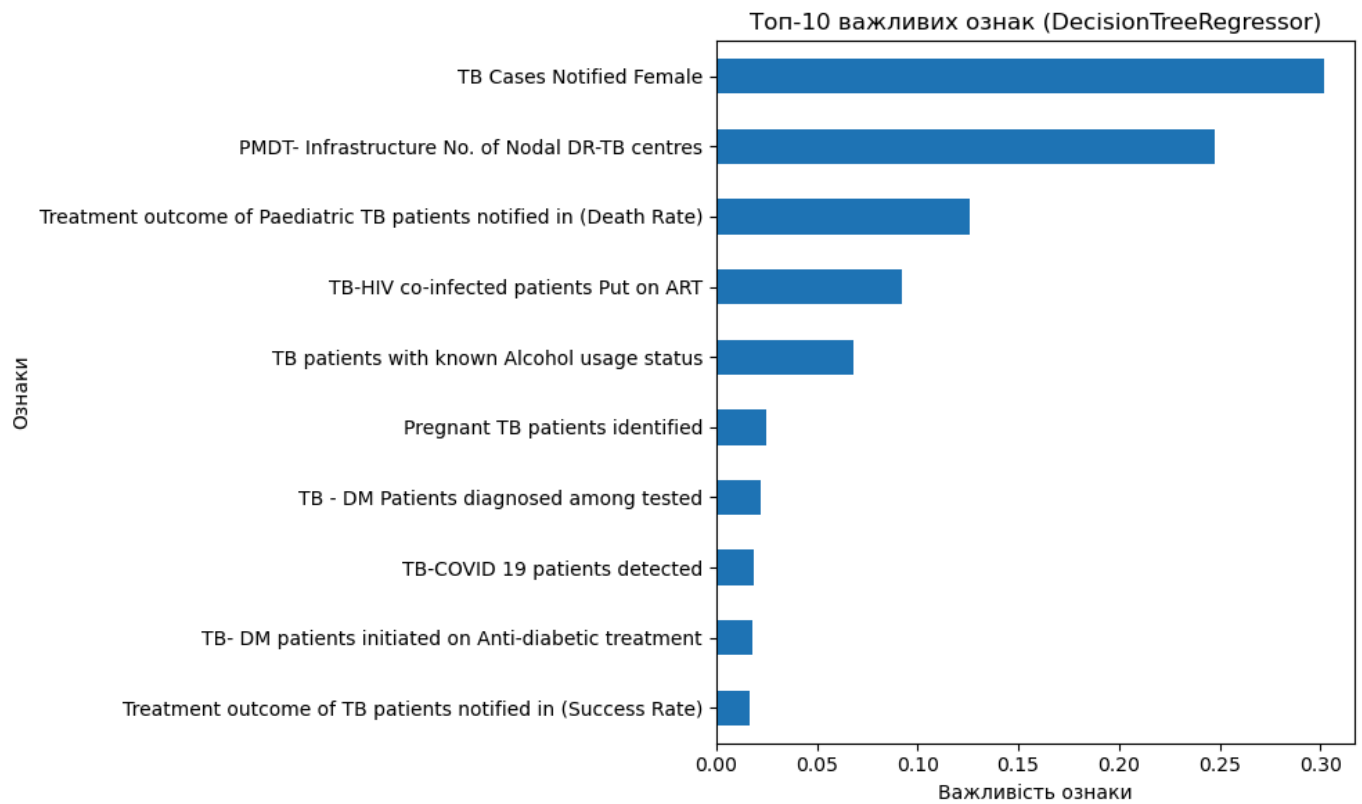

Порівняння R^2 для різних моделей

```
In [27]: # Оцінка важливості ознак для моделей з підтримкою feature_importances_
def plot_feature_importance(model, X, top_n=10):
    if hasattr(model, "feature_importances_"):
        feat_importances = pd.Series(model.feature_importances_, index=X.columns)
        plt.figure(figsize=(10, 6))
        feat_importances.nlargest(top_n).sort_values(ascending=True).plot(kind='barh')
        plt.title(f"Топ-{top_n} важливих ознак ({model.__class__.__name__})")
        plt.xlabel("Важливість ознаки")
        plt.ylabel("Ознаки")
        plt.tight_layout()
        plt.show()
    else:
        print(f"Модель {model.__class__.__name__} не підтримує 'feature_importances_'.")

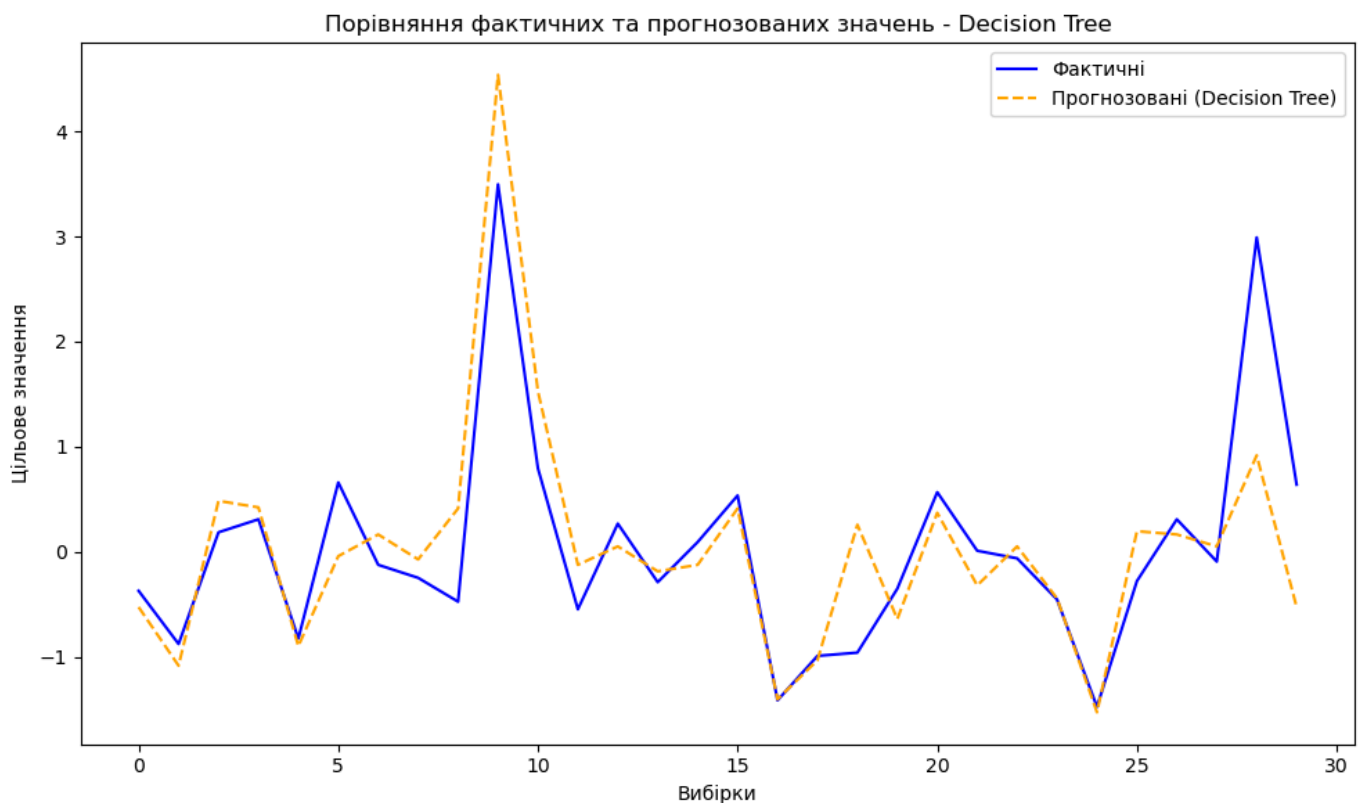
# Навчання моделі DecisionTreeRegressor
tree_model = DecisionTreeRegressor(random_state=42)
tree_model.fit(X_train, y_train)

# Побудова графіка важливості ознак
plot_feature_importance(tree_model, X_train)
```

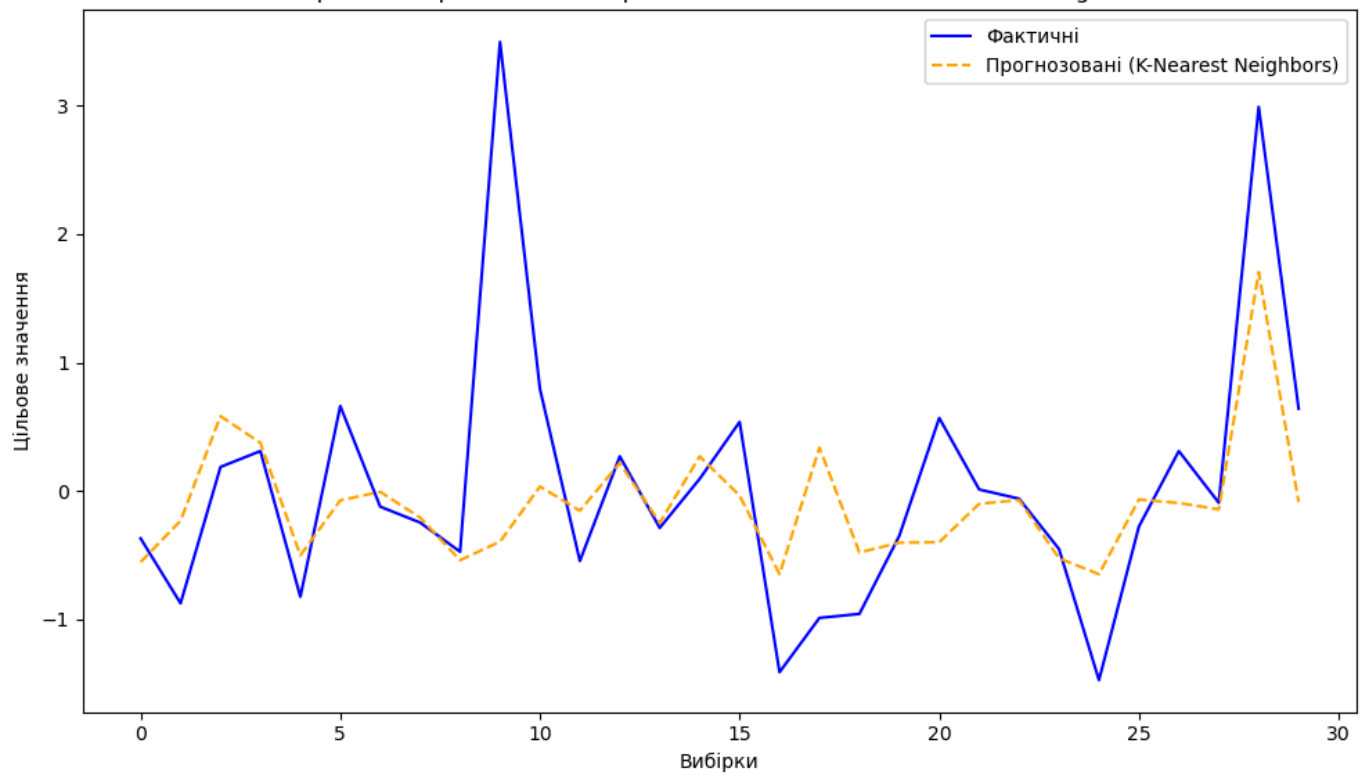

7. Порівняльний аналіз

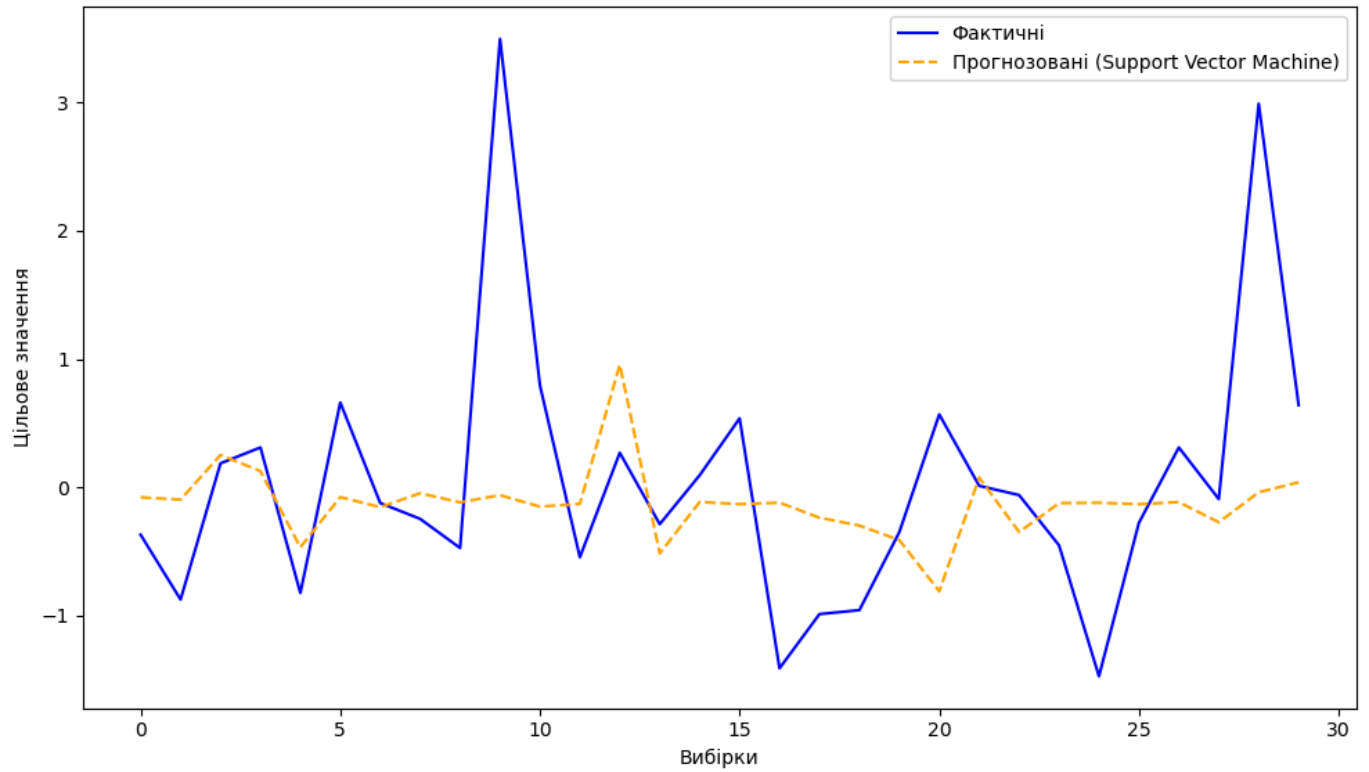
```
In [28]: # Візуалізація прогнозів для кожної моделі
for model_name, y_test_pred in model_predictions.items():
    plt.figure(figsize=(10, 6))
    plt.plot(y_test.values, label="Фактичні", color="blue")
    plt.plot(y_test_pred, label=f"Прогнозовані ({model_name})", linestyle="--", color="orange")
    plt.title(f"Порівняння фактичних та прогнозованих значень - {model_name}")
    plt.ylabel("Цільове значення")
    plt.xlabel("Вибірки")
    plt.legend()
    plt.tight_layout()
    plt.show()
```

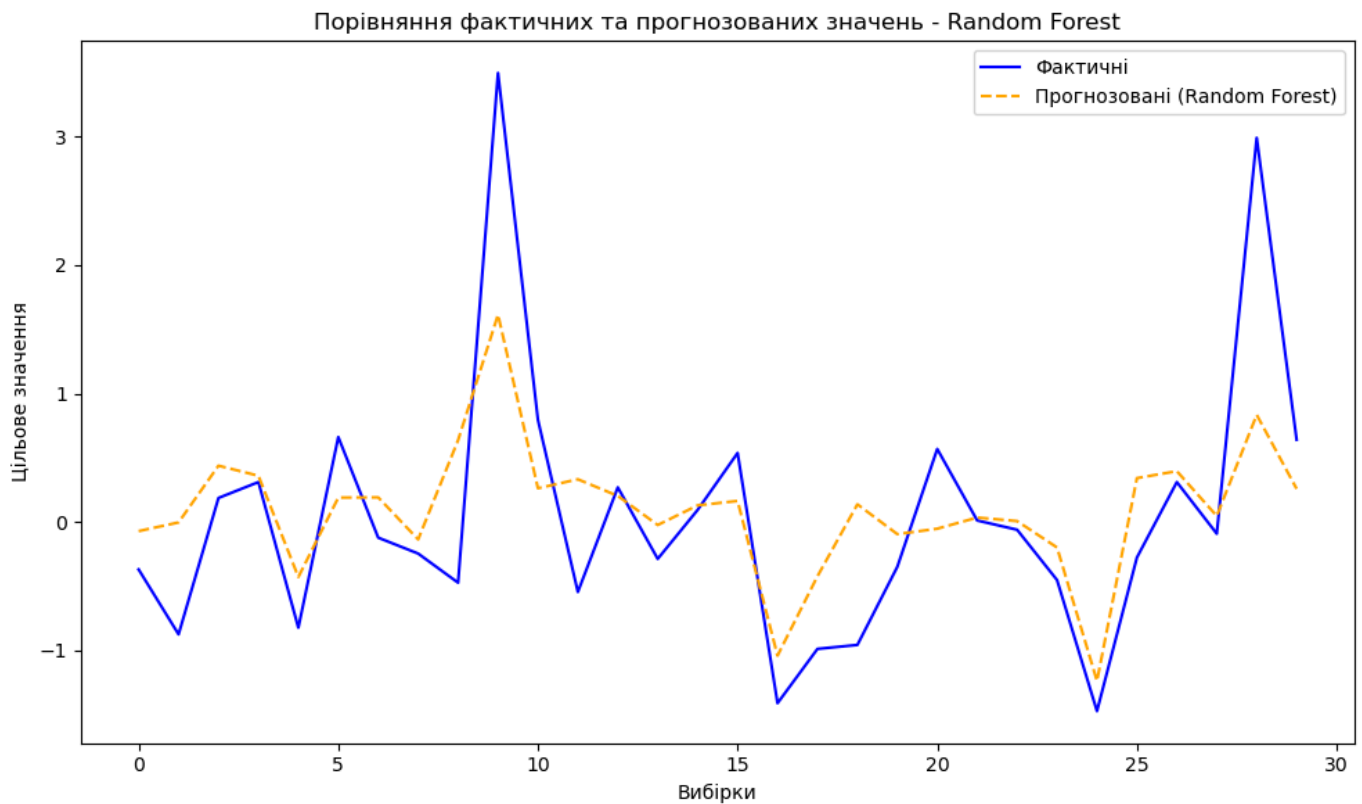

Порівняння фактичних та прогнозованих значень - K-Nearest Neighbors

Порівняння фактичних та прогнозованих значень - Support Vector Machine

Висновок: було виконано аналіз та прогнозування випадків туберкульозу в Індії за допомогою регресійних моделей. Спочатку був проведений етап попередньої обробки даних, під час якого здійснили завантаження і перевірку на наявність пропущених значень, що були або видалені, або заповнені відповідно до потреб. Також були виключені нерелевантні змінні, а числові дані стандартизовані для подальшого аналізу.

Після цього було виконано дослідження кореляцій між змінними та побудовані графіки для візуалізації розподілу цільової змінної і зв'язків між ключовими факторами. Лінійна регресія була реалізована для прогнозування, після чого оцінено її точність за допомогою метрик RMSE та R^2 на навчальних та тестових вибірках.

На етапі регуляризації було використано методи Lasso та Ridge регресій з оптимізацією гіперпараметрів через GridSearchCV. Згодом для кожної моделі були визначені ключові фактори, що впливають на результат, і побудована діаграма важливості факторів.

Моделі для прогнозування були розширені додаванням дерев рішень, методу найближчих сусідів, методів опорних векторів (SVM) і випадкового лісу. Для кожної моделі було виконано прогнозування та оцінено точність за допомогою тих самих метрик.

В результаті порівняльного аналізу точності моделей було побудовано графіки, що дозволили візуально порівняти результати. За підсумками аналізу було зроблено висновки щодо ключових факторів, які найбільше впливають на прогнозування випадків туберкульозу.